

Jaarverslag
2013
Vereniging Nederlandse Riviergemeenten

**VERENIGING
NEDERLANDSE
RIVIERGEMEENTEN**

Inhoudsopgave

Voorwoord	3
Vereniging Nederlandse Riviergemeenten: bestuur, taakgroepen en bureau	4
Activiteiten 2013	
VNR	5
Bestuur	
Taakgroep Maas	
Taakgroep Rijn/Waal	
Taakgroep IJssel	
Jaarvergadering	
Website	
Riviergemeenten	
Uitwisseling met Frankrijk	
Extern	13
Stuurgroep Water	
VNG Subcommissie Water	
Deltaprogramma	
Richtlijn Overstromings Risico's	
(Klankbordgroep) Natura 2000	
Klankbordgroep Kribverlaging	
Schone Rivieren	
Internationaal Overleg	

Voorwoord

In dit Jaarverslag over 2013 dat voor u ligt, leest u over de activiteiten die de Vereniging Nederlandse Riviergemeenten uit voert. Een diversiteit aan onderwerpen die de grote rivieren aan gaan passeert de revue. Onderwerpen die leven bij de bestuurders van de aangesloten gemeenten. Door deze met elkaar te bespreken, mening te vormen en standpunt uit te dragen, is de VNR een actief bestuurlijk netwerk, met oog voor de buitenwereld.

Een onderwerp dat veel aandacht vroeg is het Deltaprogramma. Het Deltaprogramma bevond zich in 2013 in de fase van het opstellen van de regionale Voorkeursstrategieën. De provincies hadden het voortouw om met de inbreng van diverse overheden, met nadrukkelijk ook de betrokkenheid van gemeenten, aan te geven welke maatregelen het beste zullen voldoen aan de gestelde opgave. Door binnen de Vereniging Nederlandse Riviergemeenten onderling met elkaar in gesprek te zijn, konden meningen met elkaar gedeeld worden en discussiepunten meegegeven aan de leden van de Stuurgroepen Delta Rijn en Maas. Zo is nadrukkelijk aandacht gevraagd voor de koppeling met het zoet(laag)watervraagstuk.

Bij rivieren gaat het over meer dan waterveiligheid. Die brede blik van de VNR komt tot uiting in de agenda's van de vergaderingen. Een greep uit de onderwerpen: tijdens de Jaarvergadering stond scheepvaart centraal. Wat zijn de kansen van gemeenten op het onderwerp scheepvaart en hoe kunnen we, gezamenlijk, deze belangrijke sector faciliteren? Daarnaast was er aandacht voor de vervuiling van rivieren met (micro)plastics, risicocommunicatie in buitendijkse gebieden, de uitwerking van het programma Stroomlijn en de consequenties hiervan voor gemeenten. Maar ook de afstemming tussen RWS en gemeenten kwam aan de orde; de Beleidslijn Grote Rivieren en hoe een gemeente hier mee te maken heeft bij planontwikkeling en regionale onderwerpen als havenontwikkeling in Limburg en Klimaatpark IJsselpoort.

In 2012 is het bestuur uitgenodigd door de Franse vereniging Adéroise om te kijken hoe economische en ruimtelijke ontwikkeling plaats vindt met de rivier de Oise als verbindend element. De Fransen hebben in 2013 een tegenbezoek aan de Noordelijke IJsselstreek gebracht. De contacten zijn geïntensiveerd en kunnen door de leden gebruikt worden om bij aan te haken of verder te ontwikkelen. Het bestuur heeft geconstateerd dat internationale contacten van waarde kunnen zijn, maar dat er wellicht meer overeenkomsten met Duitse gemeenten zijn. Dat wordt in 2014 onderzocht.

In 2012 is in de vergaderingen van de taakgroepen gestart met (bestuurlijke) meningsvorming en waar nodig standpuntbepaling Dit naast de informatie-overdracht. Deze manier van werken is in 2013 voortgezet en heeft geleid tot levendige discussies tijdens de bijeenkomsten van de taakgroepen en de jaarvergadering.

Het ledenaantal is in 2013 stabiel gebleven. Door de actieve benadering van gemeenten door de bestuursleden heeft een aantal gemeenten besloten lid te worden van de VNR. Solidariteit tussen de riviergemeenten onderling is van groot belang voor de activiteiten en de slagkracht van de VNR. Helaas heeft een aantal gemeenten, wegens financiële redenen, besloten het lidmaatschap op te zeggen.

Na de gemeenteraadsverkiezingen in 2014 blijven wij met elkaar aan het werk om ons bestuurlijke netwerk levendig en van meerwaarde te houden.

In 2014 blijven wij laten zien dat de Vereniging Nederlandse Riviergemeenten een breed georiënteerd netwerk van bestuurders is, waar de schoonheid van de rivier centraal staat. Ons 25 jarig jubileum is aanleiding om naast aandacht aan waterveiligheid ook nadrukkelijk aandacht te vragen voor de milieuaspecten van de grote rivier. Het is de start voor de volgende 25 jaar VNR!

J. Penninx
Voorzitter VNR

Vereniging Nederlandse Riviergemeenten; bestuur, taakgroepen en bureau

Algemeen

De Vereniging Nederlandse Riviergemeenten kent gemeenten als lid. Een bestuurder uit het college van B&W, met water of ruimtelijke ordening in de portefeuille, vertegenwoordigt de gemeente. Riviertakgewijs, in de vorm van taakgroepen en tijdens de jaarvergadering, wisselen de bestuurders kennis en informatie uit, worden zij geïnformeerd over (rivier) water ontwikkelingen, bediscussiëren zij de bestuurlijke aspecten en bepalen zij waar nodig (informeel) standpunt en mening. In diverse regionale, nationale en soms ook internationale overleggrems brengen de vertegenwoordigers van de VNR de geluiden en standpunten van de leden in. De VNR kent de volgende taakgroepen:

- Maas
- Rijn/Waal
- IJssel

Verder kent de VNR een bestuur, dat bestaat uit het dagelijks bestuur en de taakgroepvoorzitters. Het bestuur en de taakgroepen worden ondersteund door het VNR bureau dat in Arnhem is gehuisvest.

Bestuur

Het dagelijks bestuur (voorzitter en secretaris/penningmeester) en de voorzitters van de taakgroepen vormen het bestuur van de VNR. De samenstelling was in 2013 als volgt:

Voorzitter	Dhr. H.J. Zomerdijk (tot 31 oktober 2013) Dhr. J.T.H.M. Penninx (vanaf 31 oktober 2013)
Secretaris / penningmeester	Dhr. R.G. van de Ven
Lid (taakgroep IJssel)	Dhr. J.T.H.M. Penninx (tevens vice-voorzitter VNR)
Lid (taakgroep Maas)	Dhr. G. IJff
Lid (taakgroep Rijn/Waal)	Dhr. D. Prosman
Lid (Neder-Rijn)	Dhr. H. Geerdes (per maart 2013)

In 2013 vond een wisseling van het voorzitterschap plaats. De heer Zomerdijk nam na 15 jaar bestuurslidmaatschap, waarvan 7 jaar als voorzitter, afscheid van de VNR. Hij is benoemd tot ere-voorzitter.

VNR bureau

Het secretariaat van de VNR, het VNR bureau, is ondergebracht bij Kobessen Milieu BV te Arnhem. De werkzaamheden zijn zowel secretariael als inhoudelijk van aard.

De volgende medewerkers hebben activiteiten uitgevoerd voor de VNR:

Projectleider	Mw. E.H. van der Hoeven
Adviseur	Dhr. T.F.W. Gijzel
Secretariële ondersteuning	Diverse medewerkers vanuit Kobessen Milieu

De medewerkers nemen namens de VNR deel aan (externe) bijeenkomsten en vergaderingen.

Leden

In 2013 waren 79 gemeenten lid van de VNR. Wegens gemeentelijke herindelingen loopt het aantal gemeenten terug. Het aantal inwoners dat binnen deze gemeenten woont neemt echter toe.

De gemeente Maasdriel heeft het besluit tot opzegging teruggedraaid en is weer lid geworden. De gemeenten Aalburg, Beesel en Houten zijn het lidmaatschap aan gegaan. De gemeente Renkum heeft het lidmaatschap per 2013 opgezegd.

Activiteiten 2013

VNR

Bestuur

Het bestuur van de VNR vergadert onder voorzitterschap van de voorzitter van de VNR. Tot 31 oktober was de heer Zomerdijk voorzitter, hij is opgevolgd door de heer Penninx. Na de verkiezingen in 2014, als nieuwe vertegenwoordigers naar de VNR bekend zijn, en wellicht bestuursleden wisselen, wordt het vice voorzitterschap bepaald en een nieuwe voorzitter voor de taakgroep IJssel.

In 2014 is de heer Geerdes toegetreden tot het bestuur. Hij vertegenwoordigt de gemeenten aan de Neder-Rijn en Lek in het bestuur. Deze gemeenten vallen onder de taakgroep Rijn/Waal, met deze benoeming heeft het bestuur de lijnen met de gemeenten langs de Neder-Rijn en Lek korter gemaakt.

In 2013 is het bestuur vier keer bijeen geweest. De vergaderingen zijn voorbereid, bijgewoond en uitgewerkt door het VNR Bureau. Op de agenda stonden de verenigingsaangelegenheden als jaarrekening, begroting, jaarverslag en de jaarvergadering. Het bestuur bleef in 2013 alert op het ledenverloop; door persoonlijke gesprekken te voeren met opzeggende en niet lid – gemeenten is gewerkt aan een stabiel ledenbestand. Daarnaast zijn inhoudelijke onderwerpen als het Deltaprogramma en Schone Rivieren besproken.

De Vereniging Nederlandse Riviergemeenten is een financieel gezonde vereniging. Dit heeft er toe geleid dat de contributie aan de VNR in 2013 op 4 eurocent per inwoner kon blijven staan. Door zoveel mogelijk gebruik te maken van de gastvrijheid van aangesloten gemeenten om de vergaderingen te faciliteren, blijven de uitgaven beperkt. De jaarvergadering vond dit jaar plaats bij Damen Shipyards, die gastvrijheid heeft geboden.

Al vroeg in 2013 heeft het bestuur stil gestaan bij de mogelijke activiteiten voor de gemeenteraadsverkiezingen in 2014. Er is bewust gekozen om gemeenten niet actief te benaderen, maar via de nieuwsbrief aandacht te vragen voor de positie van het waterdossier in college-onderhandelingen.

In 2014 bestaat de VNR 25 jaar. Reden voor het bestuur om het bestaansrecht van de VNR tegen het licht te houden. De VNR is ontstaan naar aanleiding van een milieuprobleem. 25 jaar is er onderling gewerkt aan dit en andere onderwerpen, waaronder de hoogwaterbescherming. Er is nog steeds aandacht voor waterkwaliteit, maar het in de afrondingsfase verkerende Deltaprogramma staat volop in de belangstelling. Op dit moment

lijkt er een overlap te zijn in structuren van de VNR en het Deltaprogramma. Het Deltaprogramma stopt echter. Waar programma's komen en gaan, blijft (de structuur van) de VNR bestaan. Ook de komende 25 jaar. Een goede structuur is vanaf september 2014 van belang in het kader van het vervolg van het Deltaprogramma. De voorstellen uit de regio komen terecht in het Haagse circuit van voorstellen, inspraak en besluitvorming. Het beleid dat ingezet wordt tot loopt 2100, maar de insteek is adaptief werken. In de loop van de tijd zullen zeker nog de nodige wijziging plaats vinden. Ook dan is er de VNR om hier aandacht voor te hebben en waar nodig actie te ondernemen. Hetzelfde geldt voor besluitvorming over het Deltafonds en tegengeluid tegen de waterschappen. Ook de aandacht voor laag water moet blijven. Kortom, genoeg reden om nog 25 jaar door te gaan.

De eerste stappen zijn gezet om activiteiten in het kader van het jubileum uit te werken. Deze zullen voornamelijk in communicatieve zin plaats vinden. De statuten, en daarmee de doelstelling van de VNR, dateren uit 1989. Het 25 jarig bestaan is een mooie gelegenheid om deze te actualiseren.

Op (inter)nationaal- en regionaal niveau zijn diverse gremia, waarin bestuursleden en medewerkers de VNR vertegenwoordigen. Zij geven inhoudelijke inbreng op een diversiteit aan onderwerpen. Bestuursleden en medewerkers zijn alert op het betrokken blijven en gehoord worden op de onderwerpen die spelen binnen het Rivierengebied. Dit in nauwe samenwerking met de VNG.

In 2012 heeft een delegatie van het VNR bestuur een bezoek gebracht aan de Oise streek in Noordoost Frankrijk. Dit op uitnodiging van de vereniging Adéroise. In 2013 heeft de VNR een delegatie van het Adéroise bestuur uitgenodigd.

Taakgroep Maas

De taakgroep Maas staat onder voorzitterschap van de heer IJff, wethouder van de gemeente Roermond. De heer van Groos van de gemeente Waalwijk treedt op als vice voorzitter. De taakgroep Maas is in 2013 vier keer bijeen geweest.

De vergadering in januari was een wegens slechte weersomstandigheden uitgestelde vergadering van december. Hierover is al verslag gedaan in het jaarverslag over 2012.

In maart is in Wijchen gesproken over buitendijkse ontwikkelingen; activiteiten die plaats vinden bij het deelprogramma Nieuwbouw en Herstructurering van het Deltaprogramma. Toelichting werd gegeven op beleid voor Meerlaagsveiligheid, een beleidskader voor waterrobuuste ruimtelijke ontwikkeling en nationale componenten voor een klimaat bestendige stad. Er wordt in het programma gezocht naar samenhang tussen veiligheid, wat vaak top down via het Rijk geregeld wordt, en de Ruimtelijke Ordening, waar het gaat om een gebiedsproces van onderaf.

De provincie Zuid-Holland heeft een afwegingskader ontwikkeld voor buitendijkse ontwikkelingen. Na een toelichting op de methodiek was de vraag aan de orde of er in andere gebieden behoefte is aan een dergelijk instrument. Bestuurlijke interesse is getoond, maar moet ambtelijk, in de gemeenten zelf, verder uitgezocht worden. Hiervoor zijn afspraken gemaakt.

Het Deltaprogramma Rivieren is besproken. De positie van de Gelderse gemeenten, waar het gaat over de Maas, was onduidelijk. Hierover is apart bestuurlijk overleg gevoerd. Verder gaven de bestuurders aan dat communicatie over de activiteiten van wezenlijk belang is.

Het project 'Schone Maas' is aan de orde geweest. Het doel van dit project is om in 2020 de Maas tussen Maastricht en Mook en Middelaar schoon te krijgen. Aanleiding is de vervuiling van de rivier met zwerfafval. Vooral over de rol van plastic in het rivierwater is nog weinig bekend. Wel is duidelijk dat plastic zwerfafval dat langs de grote rivieren het water in komt, de 'plastic soup' in de oceanen mede veroorzaakt. Er is gesproken over de kringloop van verpakkingen. Naar aanleiding van deze discussie is vanuit de VNR een brief gestuurd aan de Tweede Kamer met het verzoek aandacht te hebben voor de rol van producenten van verpakkingen in het terughalen er van. De brief is besproken in de vaste Kamercommissie van het Ministerie van I&M en doorgeleid naar het Algemeen Overleg verpakkingen.

In mei kwam de taakgroep Maas in Oss bijeen, onder voorzitterschap van de heer van Groos. Er was een toelichting op het programma Stroomlijn dat Rijkswaterstaat in uitvoering heeft. Binnen het programma wordt gewerkt met twee sporen; een inhaalslag en de vegetatielegger. Bij de vegetatielegger gaat het om het vastleggen van de gewenste situatie (na de uitvoering van projecten als Maaswerken) in officiële documenten. Dit zowel in tekst als in kaartbeeld. Als er naar aanleiding van het Deltaprogramma wijzigingen aangebracht moeten worden, vindt dit in een wijzigingsronde plaats. Er komt overleg met gemeenten of de banen goed ingetekend zijn.

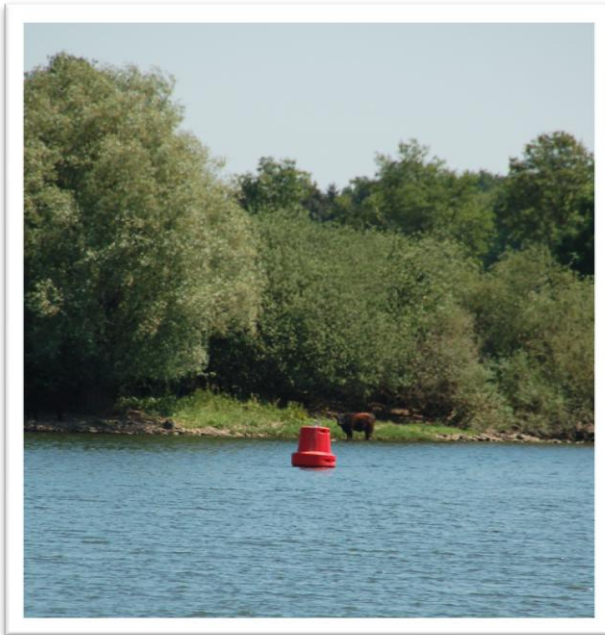
Bij de inhaalslag gaat het om de uitvoering van concrete werkzaamheden en activiteiten om de situatie te krijgen die de legger beschrijft. In veel gevallen staat er meer begroeiing dan gewenst. In uiterwaarden van grote terreinbeherende instanties hebben al werkzaamheden plaats gevonden om de stroombaan vegetatievrij te krijgen. Nu zijn ook de andere uiterwaarden aan de beurt. Deze werkzaamheden worden gezamenlijk in één project uitgevoerd. Gemeenten kunnen in dit traject meerdere rollen hebben: terreinbeheerder,

informatieloket of bevoegd gezag. In overleg met Rijkswaterstaat wordt hier op maat invulling gegeven aan de rollen. Gemeenten worden apart benaderd.

Vanuit de gemeente Rotterdam is een toelichting gegeven op de manier waarop de gemeente in het kader van klimaatadaptatie om gaat met waterveiligheid. Eerst is de huidige situatie in kaart gebracht, inclusief de te verwachten problemen. De risico's blijken vooral ten oosten van de stad te liggen. Door het systeem in kaart te brengen is duidelijk waar de risico's liggen en welke maatregelen nodig zijn en genomen moeten worden. De situatie is op dit moment goed, maar de gemeente heeft ambitie om buitendijks te ontwikkelen. De stad gaat aan de slag om de dreiging van klimaatverandering om te zetten in een kans voor de economie en een aantrekkelijk gebied als geheel. Vier situaties zijn in beeld gebracht en vooral de uitwerking van vitale functies heeft veel aandacht gekregen. De discussie spitste zich toe op het governance-vraagstuk: waarom investeren in buitendijks gebied met overstromingsgevaar?

Daarnaast was de voortgang van het Deltaprogramma (Rivieren) een agendapunt.

De vergadering van december vond plaats in (een wit besneeuwd) Venray. Vanuit de gemeente Venray was er een toelichting op de ontwikkeling van de haven binnen het gebiedsproces Ooijen-Wanssum. Het Rijk wil meer vervoer via het water en daar zijn havens voor nodig in het achterland. De locaties zijn aangewezen en binnen Limburg wordt er onderling samengewerkt (met Venlo en Sittard-Geleen). Binnen de gebiedsontwikkeling zijn er mogelijkheden om de bestaande haven uit te breiden. Het is een langdurig proces, maar komt iedere keer wel een stapje dichterbij. Daarnaast zal ook het spoornet aangepast moeten worden op de ontwikkelingen bij

de havens. Er werd ook gesproken over de industrie en werkgelegenheid die een haven met zich meebrengt. In dit gebied speelt ook de inzet van anderstaligen, wat invloed heeft op de cultuur binnen de gemeenten.

Vanuit Rijkswaterstaat werd de Beleidslijn Grote Rivieren toegelicht en in het bijzonder de toepassing van het artikel 6d. In de beleidslijn staat beschreven welke ontwikkelingen wel en niet plaats kunnen vinden in het rivierbed. Artikel 6d gaat over maatregelen die per saldo meer ruimte opleveren voor de rivier. De Minister heeft kortgeleden een brief uitgestuurd over de toepassing van deze regel en de wijze van berekening van compensatie. Deze werd nader uitgelegd. Vooral de rivierkundige eenheden die er in beschreven staan, lijken in Limburg tot moeilijkheden te leiden.

Binnen het Deltaprogramma (Rivieren) zijn de Voorkeursstrategieën opgeleverd en staat een bestuurlijke consultatieronde op het punt van

beginnen. De leden werden opgeroepen goed naar te plannen te kijken, vooral wat de gevolgen van bepaalde maatregelen voor de gemeente kunnen zijn en de aanpassing van het beschermingsniveau. Aandacht is gevraagd voor het Programma Hoge Zandgronden, waarin gekeken is naar de zoetwatervoorziening. Koppeling tussen waterveiligheid en zoetwatervoorziening moet (in de regio) nog nader geregeld worden.

Tenslotte was er nog een korte terugkoppeling van het bezoek dat de Franse delegatie van Adéroise aan Nederland heeft gebracht.

Taakgroep Rijn/Waal

De taakgroep Rijn/Waal vergaderde in 2013 twee keer onder voorzitterschap van de heer Prosman, wethouder van de gemeente Werkendam. De heer Keuken van de gemeente Neder-Betuwe is vice-voorzitter. De vergadering van maart is wegens het grote aantal afmeldingen geannuleerd.

Tijdens de vergadering van juni in Vianen is door Rijkswaterstaat een toelichting gegeven op het programma Stroomlijn. Via het programma Stroomlijn wordt gewerkt aan een natuurlijk veilig uiterwaardenbeheer, volgens twee sporen. Het ene spoor is het opstellen van een legger om verdere verruwing te voorkomen en onderhoud voor eigenaren vast te leggen. Het motto is 'werkbaar, uitvoerbaar en handhaafbaar'. In de vegetatielegger wordt de gewenste vegetatie-situatie vastgelegd. De regels voor het beheer staan beschreven in de legger. Het tweede spoor is een eenmalige inhaalslag (verwijderen vegetatie). Uitgangspunt van verwijderen van vegetatie via de inhaalslag is dat de stroombaan van de rivier glad wordt. Er heeft zich de laatste jaren een aantal ontwikkelingen voorgedaan, die mee kunnen wegen in de beslissing vegetatie toch te laten staan. In pilots is ervaring opgedaan met het verwijderen van vegetatie. Er is nu opgeschaald naar acht gebieden, die in twee jaar tijd aangepakt worden. Omdat een gemeente bevoegd gezag is voor de omgevingsvergunning, de loketfunctie vervult en wellicht terreineigenaar is, wil Rijkswaterstaat in een vroeg stadium in overleg treden met de gemeenten. De presentatie was een eerste stap in de informatievoorziening en samenwerking.

Vanuit de gemeente Rotterdam/Deltaprogramma Nieuwbouw en Herstructurering was er een toelichting op hoe Rotterdam om gaat met klimaatverandering, als het gaat om plannen voor buitendijkse ontwikkeling. Hiervoor is eerst het systeem in kaart gebracht. Aangezien de verwachting is dat het klimaat verandert, zal het systeem hier op aangepast moeten worden. Aanpassing zal ook nodig zijn voor de verwachte economische scenario's. Vanuit het Deltaprogramma is er meegerekend. Het systeem, met de Maeslantkering, voldoet in ieder geval nog tot 2080. Daarnaast blijft dijkversterking nodig. Deze dijkversterking moet zoveel mogelijk robuust en multifunctioneel uitgevoerd worden. Voor nieuwbouw wordt gekeken naar adaptieve vormen, waarbij evacuatie aandachtspunt is. Er is veel inzicht, maar er moet nog kennis vergaard worden over de bescherming van vitale infrastructuur en risicovolle bedrijven.

Tenslotte was er aandacht voor het Deltaprogramma (Rivieren). De rapportage Kansrijke Strategieën is opgeleverd. Alle gemeenten hebben een bijdrage kunnen leveren via de regioprocessen en er wordt gewerkt aan de Voorkeursstrategieën. De consultatie die daarop volgt kan nu al in gang gezet worden. Zorg is geuit over de afstemming van de strategieën tussen de verschillende regio's en de verschillende deelprogramma's. Pas als er één geluid is, heb je een sterk verhaal.

De vergadering van november vond plaats in Papendrecht met een toelichting op de Beleidslijn Grote Rivieren (2006 is de vigerende beleidslijn). Het uitgangspunt van de Beleidslijn is dat de beschikbare ruimte voor de rivier zoveel mogelijk gehandhaafd blijft, en dat er zo mogelijk ruimte gecreëerd wordt. De schade door nieuwe activiteiten moet in ieder geval beperkt worden. Bij het toetsen van nieuwe activiteiten buitendijks wordt onderscheid gemaakt in het stroomvoerend en het waterbergend deel van het winterbed van de rivier. In het waterbergend deel is meer mogelijk. De meeste gemeenten hebben echter te maken met ontwikkelingen in het stroomvoerend deel van de rivier. Als activiteiten toegelaten worden, moeten deze altijd voldoen aan de algemene voorwaarden. Voor het toelaten van activiteiten is een afwegingskader opgesteld met categorieën. Die categorieën geven aanleiding voor vragen over het toepassen van de Beleidslijn. Vooral het uitleggen naar de burger wat wel en niet kan, is voor gemeentebestuurders vaak lastig. Op korte termijn komt er een brief van de Minister over toepassing van de rekenregels en op de wat langere termijn vindt evaluatie van de Beleidslijn plaats. VNR biedt zich aan als gesprekspartner.

Het andere onderwerp dat besproken werd is het Deltaprogramma (Rivieren): het beschermingsniveau, de Voorkeursstrategie en de lokale ontwikkelingen. Bij de discussie over normering gaat gewerkt worden met een overstromingskans, waarbij de veiligheid achter de dijk, de kans op overlijden en de economische schade belangrijk is. Er is een methodiek ontwikkeld om te berekenen wat de schade is bij een dijkdoorbraak en hoeveel er in de dijk geïnvesteerd moet worden om dit te voorkomen. Groepsrisico moet hier nog beter een plek in krijgen. Belangrijk is het bestuurlijke verhaal van de totstandkoming van de normering. Er komt geen standaard, maar er wordt goed gekeken naar het gebied. De laatste hand wordt gelegd aan de Voorkeursstrategieën. Conclusie is dat er maatwerk mogelijk is in het Rivierengebied tussen ruimte en sterkte. We gaan in ieder geval met de dijken aan de gang, maar ook wordt bekeken waar grote ruimtelijke reserveringen nodig zijn om klimaatverandering op te vangen. Nu de verschillende verhalen bij elkaar komen, is er afstemming nodig. Aandacht wordt gevraagd voor de communicatie, met name waar het burgers betreft. Tenslotte was er een korte terugkoppeling van het bezoek dat de Franse delegatie van Adéroise bracht aan Nederland.

Taakgroep IJssel

De taakgroep IJssel vergaderde in 2012 twee keer onder voorzitterschap van de heer Penninx, burgemeester van de gemeente Voorst. De heer Boone van de gemeente Westervoort is vice-voorzitter.

In maart kwam de taakgroep in Westervoort bijeen. Er is gesproken met het Deltaprogramma Nieuwbouw en Herstructurering. Zij bereiden de Deltabeslissing Ruimtelijke Adaptatie voor: beleid over Meerlaagsveiligheid, een beleidskader voor waterrobuuste Ruimtelijke Ontwikkeling en componenten voor een klimaatbestendige stad. De kernboodschap is: water ontmoet ruimte. Daarin wordt een mix gezocht tussen een top down en bottom-up benadering. Een deel van de werkzaamheden gaat over buitendijkse gebieden. De gemeente is verantwoordelijk voor de communicatie over risico's die er zijn in buitendijkse gebieden. Hiervoor is een handreiking opgesteld. Iedere gemeente kan voorbeelden aandragen en er gebruik van maken. De provincie Zuid-Holland heeft een beleidskader opgesteld voor buitendijkse ontwikkelingen. Omdat de provincie vraagt om een zorgvuldige afweging van de risico's is een Risico Applicatie Buitendijks (RAB) ontwikkeld. De vraag is of deze applicatie ook in andere gebieden toe te passen is. De tool geeft een beeld van slachtoffers en ontwikkeling en is basis voor het maken van keuzes in buitendijks gebied.

Aan de zuidkant van de IJssel is het project Klimaatpark IJsselpoort in gang gezet. Een initiatief van Natuurmonumenten en Staatsbosbeheer, maar ontwikkeld tot een breder gedragen project. Snelle klimaatverandering is aanleiding voor de ruimtelijke ontwikkeling. Het geeft kansen: belevenis, recreatie, economische kansenmotor, corridor voor planten en dieren en meer ruimte voor water. Er zijn veel ontwikkelingen in het gebied die aan elkaar gekoppeld worden, daarbij zijn veel partijen nodig. Natuurmonumenten heeft voor een andere opstelling gekozen: niet alleen als beheerder van gebieden, maar ook als maatschappelijke organisatie die zelf ontwikkelingen in gang zet. Iedere deelnemer draagt bij met de eigen mogelijkheden en bevoegdheden en zo kunnen geldstromen creatief aan elkaar gekoppeld worden. De interactieve werkwijze heeft geleid tot een visiekaart, inclusief verbinding met lokale initiatieven. De plannen worden nu doorgerekend door het Deltaprogramma.

Binnen het Deltaprogramma (Rivieren) is een eerste consultatieronde gaande, bestuurders worden geïnformeerd over de Kansrijke Strategieën. Voor de IJssel hebben de provincies Overijssel en Gelderland hiervoor een gezamenlijke bijeenkomst georganiseerd. Er is wel onduidelijkheid over wie waar bijbetrokken moet worden, het college of de Raad. De verschillende gemeenten gaan er verschillend mee om. Nogmaals wordt de suggestie gedaan middels een vaartocht ook raadsleden uit te nodigen en te informeren over de plannen. Daarnaast is er behoefte aan een tijdlijn en markering van momenten die voor bestuurders van belang zijn.

De vergadering van mei vond plaats in Hattem. Er was een presentatie vanuit de gemeente Rotterdam. De gemeente Rotterdam wil zich aanpassen aan de verandering van het klimaat, de waterveiligheid is daar een onderdeel van. Gestart is met het in kaart brengen van het watersysteem. Dat geeft goed inzicht in de invloeden van zee en rivier en de (on)mogelijkheden voor ontwikkeling. Er blijkt veel buitendijkse overhoogte te zijn. Ook is gekeken naar de gevolgen van een overstroming. Omdat het beschermingsniveau niet optimaal is en het meenemen van randvoorwaarden bij nieuwbouw later minder kosten met zich mee brengt, is er nu actie nodig. Een deel van de activiteiten wordt uitgewerkt in samenwerking met Deltaprogramma Rijnmond-Drechtsteden. Er wordt nu al adaptief bouwen toegepast en gekeken wordt naar multifunctionele waterkeringen. Aandachtspunt is nog wel de vitale infrastructuur en de chemische industrie.

Vanuit Rijkswaterstaat werd een toelichting gegeven op het programma Stroomlijn. Het programma Stroomlijn gaat uit van natuur en veilig uiterwaardenbeheer. Er moet een inhaalslag gemaakt worden, waarbij zoveel mogelijk terug gegaan wordt naar de situatie van 1996. Daarnaast wordt gewerkt aan borging op lange termijn: de vegetatielegger. De legger is een instrument om de gewenste situatie vast te leggen (in kaartbeelden). Ook worden er afspraken over beheer erin opgenomen. De legger gaat de officiële inspraak in. De inhaalslag wordt in fasen uitgevoerd, op basis van ervaringen in pilots. Er wordt gekeken naar de vegetatie in de

stroombanen van de rivier. Voor de uitvoering loopt nu een aanbesteding. Er wordt gestart met een gemeentelijke consultatie om in kaart te brengen wat er leeft en speelt. Het programma Stroomlijn gaat bekijken wat er precies nodig is om gemeenten goed in positie te brengen. Van essentieel belang is wel een goede communicatie over plannen en werkzaamheden. Het aanbod staat om mee te denken wat nodig is, omdat de gemeente kennis heeft in het gebied (bijvoorbeeld waar cultuurhistorische hagen en heggen staan). Ook betrekken van belangengroepen is een aandachtspunt.

Er is stil gestaan bij het Deltaprogramma (Rivieren). De provincie gaat een vaartocht organiseren om bestuurders bij te praten. Er is zorg om de differentiatie in veiligheid en hoe dit uitgelegd kan worden. Ook over het afstemmen van de lange termijn plannen en de kansen op de korte termijn die er nu al liggen. De regio is in het proces goed betrokken.

Om bestuurlijke drukte te vermijden is besloten de vergadering van november niet door te laten gaan. Alle bestuurders hadden net een aantal bijeenkomsten over (de voorkeursstrategie van) het Deltaprogramma Rivieren bijgewoond en waren daarmee geheel op de hoogte.

Jaarvergadering

Op 31 oktober vond de Jaarvergadering 2013 plaats. De Vereniging Nederlandse Riviergemeenten was te gast bij Damen Shipyards in Gorinchem. De directie gaf een introductie over het ontstaan van dit familiebedrijf en stond stil bij de keuzes die gemaakt zijn, als koers om met het bedrijf te varen. Aan de ene kant bouwen op voorraad van een aantal modellen en daarmee snel kunnen leveren. Aan de andere kant compleet op de wens van de klant afgebouwde schepen produceren. Damen Shipyards is een internationale speler, maar kent nog steeds een familiale sfeer in de Nederlandse vestigingen. Bestuurders kunnen hier van leren dat als je een doel goed vast legt, de stip op de horizon, daar aan vast houdt, keuzes kunt maken en goed uit kunt leggen en je niet laat leiden door de waan van de dag. Aansluitend was er een rondleiding over het bedrijf, waarbij zowel kleine als megaschepen getoond werden.

Na deze indrukwekkende inleiding op het bedrijf was er aandacht voor de huishoudelijke zaken van de VNR; een terugblik op de activiteiten van het afgelopen jaar en de financiële zaken. De VNR is financieel een gezonde vereniging. Wederom is er geen aanleiding om de contributie te verhogen. Alle stukken zijn goedgekeurd door de ledenvergadering.

Aan de Jaarvergadering is ook een inhoudelijk thema gekoppeld, in 2013 stond het onderwerp "riviergemeenten en scheepvaart centraal". Om een beeld te krijgen waar het over gaat bij de scheepvaart is vanuit Binnenvaart Logistiek Nederland (BLN) een inspirerende toelichting gegeven. De grootste steden in de wereld liggen aan het water. Havens aan de Noordzee worden gebruikt om het achterland te bevoorraden. De Rijn heeft ons gemaakt wie wij nu zijn. De transportkosten via het water zijn laag en naar de toekomst wordt gewerkt aan verduurzaming. Vervoer via water haalt vervoer van de weg af. Dit scheelt behoorlijk in CO₂-emissies. Er is de laatste twee jaar veel doorontwikkeld. De scheepvaart werkt nu aan een gezamenlijk merk; 'the blue road'. In samenwerking met gemeenten moeten de vaarbewegingen behoorlijk vergroot worden. Er wordt dan ook gestreefd naar milieuvriendelijke binnenvaartgemeenten.

De heer IJssels schetste, als oud burgemeester en bestuurlijk betrokkene bij de scheepvaart een beeld van wat een gemeente met scheepvaart te doen heeft. Het bijzondere aan een bedrijf in de scheepvaart is dat het betreffende bedrijf niet in een gemeente is gevestigd; het vaart rond. Zo'n bedrijf telt niet mee in de cijfers over kantoorvulling. Het bedrijf draagt echter wel bij aan het Bruto Nationaal Product en de gehele scheepvaart maakt daar groot onderdeel van uit. Als we de positie als scheepvaartland willen behouden, zullen we met elkaar meer tonnen moeten faciliteren en nadenken over de ontsluiting van het natte bedrijfsleven.

Die ontsluiting vorm geven kan een gemeente niet alleen, maar moet gezamenlijk vorm gegeven worden. Die ontsluiting zit niet alleen op het land, maar ook aan de oever. Denk bij inrichting van een gebied niet alleen aan wonen langs het water en ontwikkelen van natuur, maar ook aan de ruimte die de scheepvaart nodig heeft. Rijkswaterstaat gaf een toelichting op de taken die RWS heeft als het gaat over scheepvaart en de afstemming daar van met andere overheden. Er is een aantal wettelijke taken, die deels ook met anderen uitgevoerd worden. Vooral in de Ruimtelijke Ordening en bij de bestrijding van rampen is het aan de gemeenten om het voortouw te nemen.

Met de informatie van het bedrijfsbezoek en de inleidingen is er ook tijd om met elkaar van gedachten te wisselen over de kansen die scheepvaart gemeenten biedt. Er liggen zeker kansen, gemeenten doen er goed aan deze gezamenlijk op te pakken. Scheepvaart gaat over (gemeente)grenzen heen en daar moet aandacht voor zijn. En niet alleen voor de grote rivieren, maar ook voor het onderliggende vervoersnetwerk.

De heer Zomerdijk nam na 15 jaar bestuurslidmaatschap, waarvan de laatste 7 jaar als voorzitter, afscheid van de Vereniging Nederlandse Riviergemeenten. Met veel plezier en persoonlijke ervaring op het gebied van hoog water heeft hij zich ingezet om de onderwerpen die spelen binnen VNR en haar leden onder de aandacht te brengen bij medeoverheden en andere betrokkenen. Hij gaat meer tijd besteden aan zijn gezin, maar zal het onderwerp én de VNR met belangstelling blijven volgen. De ledenvergadering stemde in met het voorstel om de heer Penninx, burgemeester van de gemeente Voorst, voorzitter van de taakgroep IJssel en vice voorzitter van de VNR, te benoemen tot voorzitter. De heer Zomerdijk werd benoemd tot ere-voorzitter van de Vereniging Nederlandse Riviergemeenten.

Website

De website van de VNR is bereikbaar via www.VNRgemeenten.nl. Op de website verschijnen regelmatig nieuwsberichten over actuele onderwerpen. Daarnaast worden de vergaderstukken zoveel mogelijk op internet geplaatst. De leden zijn opgeroepen om de link met informatie over watervraagstukken op de eigen gemeentelijke website door te sturen, zodat er een link gemaakt kan worden met de website van de VNR. Op deze manier zijn ontwikkelingen op het gebied van water makkelijk te vinden voor collega-gemeenten.

Riviergemeenten

De nieuwsbrief “Riviergemeenten” van de Vereniging Nederlandse Riviergemeenten verschijnt in digitale vorm. In 2013 is de nieuwsbrief vier keer verzonden. De abonnee krijgt een mail toegestuurd met een korte weergave van de berichten. Via doorklikken wordt het gehele bericht geopend. De nieuwsbrief is ook via de website te benaderen.

In de nieuwsbrief is er aandacht voor actuele onderwerpen en wordt een terugkoppeling gegeven van de vergaderingen van de taakgroepen en andere verenigingsinformatie als de jaarvergadering, ledenmutaties en het bezoek van Adéroise. Er is regelmatig terugkoppeling over de ontwikkelingen binnen het Deltaprogramma, zowel van het regionale programma Rivieren als van de generieke programma's. Maar er is ook aandacht voor onderwerpen als Natura 2000, de Richtlijn Overstromings Risico's, films over grote rivieren en Stroomlijn.

Uitwisseling met Frankrijk

Adéroise is een Franse vereniging van gemeenten, particulieren en bedrijven die de Oise regio economisch wil ontwikkelen met de rivier de Oise als kapstok. De Oise ontspringt in de Ardennen, stroomt door Noord Frankrijk en mondt ten noordwesten van Parijs uit in de Seine. In 2012 heeft een delegatie van het bestuur van de VNR, op uitnodiging van Adéroise, een bezoek gebracht aan het gebied. Het bestuur heeft in 2013 een tegenbezoek georganiseerd. Locatie was de noordelijke IJsselstreek. Het gemeentebestuur van de gemeente Kampen ontving de delegatie gastvrij. Hoogwatermaatregelen in Kampen zijn aan de orde geweest en er is een bezoek gebracht aan de Koggewerf en het Koggeschip. De gemeenten Hattem en Heerde voeren samen met de provincie Gelderland en het waterschap Vallei en Veluwe het project Veluwekroon uit. De (her) ontwikkeling van het Apeldoorns Kanaal staat hierbij centraal. Dit water is de kapstok om economische en ecologische projecten in gang te zetten. Ook is een bezoek gebracht aan Thermen Bussloo, om de locatie te bekijken, maar ook de organisatievorm te bespreken. Tenslotte is vliegveld Teuge bezocht, met een rondvlucht over en een toelichting op de Ruimte voor de Rivierprojecten in Deventer. De delegatieleden waren zeer onder de indruk van de ontwikkelingen in Nederland en de wijze waarop deze vorm worden gegeven. Gemeenten die internationale contacten aan willen gaan, of internationale subsidiemogelijkheden in gang willen zetten, kunnen contact opnemen met het secretariaat van de VNR. Via deze weg kunnen de contacten met Frankrijk worden gelegd.

Extern

Stuurgroep Water

De Stuurgroep Water (SGWater), onder leiding van de Minister van I&M richt zich op de Kaderrichtlijn Water (KRW), het regionaal en stedelijk waterbeheer en de samenwerking in de waterketen en de Richtlijn Overstromings Risico's (ROR, zie later in dit verslag). De specifieke zaken van het Deltaprogramma vallen buiten de scope van de SG Water. De heer Zomerdijk is op grond van zijn voorzitterschap van de VNR vast lid van de VNG-delegatie.

VNG Subcommissie Water

De VNG kent diverse bestuurlijke commissies, waaronder de subcommissie Water. De subcommissie Water is mede het gemeentelijk voorportaal voor de Stuurgroep Water en gemeenten stemmen hierin onderling wateronderwerpen met elkaar af en komen tot een standpunt bepaling. Het brede spectrum aan wateronderwerpen staat op de agenda; de Kaderrichtlijn water, het regionaal en stedelijk waterbeheer, de samenwerking in de waterketen en het Deltaprogramma komen aan de orde. Een deel van deze onderwerpen betreft ook de VNR. Om de onderwerpen af te stemmen die bij de riviergemeenten aan de orde zijn, heeft de VNR in deze commissie een zetel. De voorzitter van de VNR vervult deze zetel en wordt bij afwezigheid vervangen door een bestuurslid.

De heer IJff is eerste plaatsvervanger van de voorzitter en is vanuit die hoedanigheid betrokken geweest bij het OECD rapport over de Nederlandse bestuurlijke water organisatie, wat begin 2014 is verschenen.

Het VNR-bureau (mevrouw van der Hoeven en de heer Gijzel) is agendalid van het gemeentelijk waternetwerk, het ambtelijk voorportaal van de Subcommissie Water.

Deltaprogramma

Algemeen

Het Deltaprogramma heeft tot doel Nederland robuust te maken voor hoogwaterbescherming en zoetwatervoorziening te garanderen. Dit gebeurt via vijf Deltabeslissingen en wordt uitgewerkt in negen deelprogramma's: drie generieke (Veiligheid, Nieuwbouw & Herstructurering en Zoetwatervoorziening) en zes regionale (Waddengebied, IJsselmeergebied, Kust, Zuidwestelijke Delta, Rijnmond-Drechtsteden en Rivieren). In 2013 is het Deltaprogramma goed op stoom en zijn gemeenten steeds meer betrokken.

In de eerste jaren lag de focus op het in beeld brengen van de opgave en (mogelijke) strategieën om aan deze opgave te voldoen. In 2013 is in regioprocessen gewerkt aan het opstellen van een Voorkeursstrategie. Ook is vanuit de regio een advies opgesteld over het beschermingsniveau.

Het onderwerp Deltaprogramma is een regelmatig terugkerend onderwerp tijdens de taakgroepvergaderingen. Het is een onderwerp dat leeft, maar dat complex is. De behoefte aan informatie, maar ook aan onderlinge afstemming, was groot. Daar is in de taakgroepvergaderingen ruimschoots aandacht aan besteed. De diverse deelprogramma's zijn in de taakgroepvergaderingen toegelicht en onderling besproken.

De VNR werkt waar mogelijk samen met de gemeenteambassadeurs Deltaprogramma, die als taak hebben om gemeenten te betrekken bij het Deltaprogramma en hen op de hoogte te houden van ontwikkelingen en aanknopingspunten. De Deltacommissaris organiseert jaarlijks een Deltacongres om de voortgang van het Deltaprogramma te bespreken. Zowel het bestuur als het bureau, als een deel van de VNR leden, was hierbij aanwezig.

Rivieren algemeen

Ieder deelprogramma kent een eigen stuurgroep. Voor het deelprogramma Rivieren zijn bestuurders van en via de VNR nauw betrokken bij de stuurgroepen Delta Rijn en Delta Maas.

Gemeentelijke afvaardiging Stuurgroep Delta Rijn:

De heer Heidema	burgemeester Deventer
De heer Penninx	burgemeester Voorst
De heer Zomerdijk	burgemeester Duiven (tot november)
Mevrouw Schuurmans	burgemeester Lingewaard (va november)
De heer Prosman	wethouder Werkendam
De heer Geerdes	wethouder Houten
Mevrouw van Rhee – Oud Ammerveld	wethouder Tiel

Gemeentelijke afvaardiging stuurgroep Delta Maas:

De heer IJff	wethouder Roermond
De heer Hoeksema	wethouder Oss
De heer van Gruijthuisen	wethouder West Maas en Waal
De heer van Dongen	wethouder Waalwijk
De heer Teeuwen	wethouder Venlo
De heer Thijsen	wethouder Wijchen

De stuurgroepen kwamen in 2013 drie keer regulier bijeen, één keer gezamenlijk tijdens de Rivierendag en informeel bij het Diner Pensant. Tijdens de taakgroepvergaderingen geven de afgevaardigden in de stuurgroep een terugkoppeling van de bestuurlijke bijeenkomsten. De leden geven inbreng die weer meegenomen wordt in de bestuurlijke overleggen. Voorafgaand aan een stuurgroepvergadering is er met de gemeenteambassadeur gemeentelijk voor overleg om de inbreng voor te bereiden.

Het VNR-bureau (mevrouw van der Hoeven en de heer Gijzel) is vertegenwoordigd in de ambtelijke begeleidingsgroepen (ABG) Delta Rijn en Delta Maas. Dit geldt ook voor de ambtenaren van de bovengenoemde gemeenten. Naast de reguliere ABG om de vergadering van de stuurgroep voor te bereiden, komen de ABG's regelmatig bijeen voor werksessies, om een onderwerp inhoudelijk door te spreken.

Rivieren regioprocessen

Een van de opdrachten aan het Deltaprogramma Rivieren (DPR) is het opstellen van een Voorkeursstrategie (VKS) voor het gebied. Het DPR heeft er voor gekozen om deze VKS in vijf regio's, onder leiding van de provincies, nader uit te werken. Dit waren de regioprocessen. Iedere provincie was vrij het proces naar eigen inzicht in te richten. Gemeenten zijn, op een verschillende manier, nauw bij het proces betrokken geweest. Dit was ook afhankelijk van de impact die de maatregelen hebben op een gemeente en de wensen van de betreffende gemeente.

Begin 2013 heeft de Kansrijke Strategie ter consultatie voor gelegen. Daarna is deze verder uitgewerkt in de Voorkeursstrategie, die eind 2013 opgeleverd is.

De provincie Gelderland heeft de suggestie van de Vereniging Nederlandse Riviergemeenten overgenomen en samen uitgewerkt, om (gemeente) bestuurders tijdens een vaartocht in de praktijk te laten zien wat de ideeën en consequenties van de voorstellen in het Deltaprogramma zijn. Net voor de zomer is er een estafette vaartocht over de IJssel en over de Waal georganiseerd.

Het Benedenrivieren gebied is in dit verband complex. Rivierkundig het overgangsgebied tussen rivier - gedomineerd en zee-gedomineerd en bestuurlijk het ontmoetingspunt van drie provincies met dus drie opvattingen over proces en verantwoordelijkheden in de communicatie en consultatie van raden en belanghebbenden. Daar zijn tussen de deelprogramma's afspraken over gemaakt.

Rijnmond-Drechtsteden

Het Deltaprogramma Rijnmond-Drechtsteden (DPRD) staat onder voorzitterschap van de burgemeester van de gemeente Rotterdam, ook de gemeente Dordrecht is bestuurlijk vertegenwoordigd. Het DPRD heeft er voor gekozen de werkzaamheden (onder andere het opstellen van de Voorkeursstrategie en het advies beschermingsniveau) binnen het programmabureau uit te voeren en de bestuurders op diverse momenten te informeren en om inbreng te vragen.

Een van de Deltabeslissingen is de Rijn-Maas-Deltabeslissing. Hierin wordt samengewerkt tussen de deelprogramma's Rivieren, Rijnmond-Drechtsteden en Zuidwestelijke Delta. De stukken ter besluitvorming worden gelijkluidend in de diverse stuurgroepen behandeld. Er was in 2013 geen noodzaak tot gezamenlijk bestuurlijk overleg.

Veiligheid

Het Deltaprogramma Veiligheid (DPV) bereidt de Deltabeslissing Veiligheid voor. Hoofdonderwerp is de waterveiligheid en de normering daarvan, inclusief Meerlaagsveiligheid, Deltadijken en waterveiligheid buitendijks (de inhoudelijke verkenning hiervan is ondergebracht bij het Deltaprogramma Nieuwbouw en Herstructurering). Het DPV heeft een uitvraag gedaan over normering aan de regio's, en heeft daarnaast ook zelf onderzoek gedaan en gerekend. Binnen de regioprocessen van DPR is gesproken over deze normering. Om goed te kunnen rekenen aan de VKS is op basis van uitgangspunten gebruik gemaakt van een analysenorm. Deze blijkt in de praktijk redelijk overeen te komen met de norm die voorgesteld gaat worden. Eind 2013 is de eerste slag gemaakt om nationale en regionale informatie bij elkaar te brengen.

Sinds 2012 kent het DPV een Bestuurlijke Begeleidingsgroep op het niveau van de koepels VNG/VNR, provincies (IPO) en (Unie van) waterschappen. De heer IJssels (gemeente Gorinchem) was hierin de gemeentelijk vertegenwoordiger. Hij is opgevolgd door de heer Penninx (gemeente Voorst). Het afstemoverleg 'waterveiligheid 21^e eeuw' (WV21) fungeert als ambtelijk voorportaal van deze bestuurlijke begeleidingsgroep. De heer Gijzel is hierin de gemeentelijke vertegenwoordiger namens VNR en VNG.

De insteek is vanuit een op ruimte voor de rivier georiënteerde achtergrond, met oog voor meerlaagsveiligheid en de wisselwerking met ruimtelijke ordening, vorm te geven aan de risicobenadering als basis voor de hoogwaterveiligheid. Met differentiatie in dijkvakken als kernkeuze en oog voor het feit dat dit deltaprogramma in 2015 niet á la de PKB ruimte voor de Rivier een concrete lijst van uit te voeren werken zal opleveren, maar bouwstenen voor een adaptief proces in de richting van 2050/2100.

Nieuwbouw en Herstructurering

Het Deltaprogramma Nieuwbouw en Herstructurering (DPNH) bereidt de Deltabeslissing Ruimtelijke Adaptatie voor (beleid Meerlaagsveiligheid, beleidskader waterrobuuste ruimtelijke ontwikkeling en nationale componenten klimaatbestendige stad).

Er is onder andere een verkenning gedaan naar de mogelijkheid voor buitendijkse ontwikkelingen. Het goed informeren van burgers en bedrijven over de overstromingsrisico's van buitendijkse gebieden is een verantwoordelijkheid van gemeenten. Het Deltaprogramma Nieuwbouw en Herstructurering heeft hiervoor een handreiking gemaakt. Deze is toegelicht tijdens de vergaderingen van de taakgroepen. Dit was aanleiding voor een nadere uitwerking van de ideeën en producten van DPNH in aparte sessies voor het rivierengebied. De Vereniging Nederlandse Riviergemeenten was nauw betrokken bij het benaderen van gemeenten voor deze bijeenkomsten en het voorbereiden daarvan. En vervolgens het becommentariëren en bespreken van conceptrapporten over dit onderwerp.

Richtlijn Overstromingsrisico's (ROR)

Nederland is hard aan de slag met de Europese Richtlijn Overstromingsrisico's. Deze legt geen doelen of normen op; landen beschrijven in Overstromings Risico Beheer Plannen (ORBP) per stroomgebied (Nederland: Maas, Rijn, Schelde en Eems) hun situatie, risico's en de maatregelen die ze daarvoor nemen. Het is een middel om internationaal tot afstemming te komen over de maatregelen. De risico-analyse is inmiddels uitgevoerd, evenals het opstellen van risicokaarten. Voor het opstellen van de plannen kiest Nederland er voor om bestaand beleid te beschrijven. Nieuw beleid wordt gemaakt via het Deltaprogramma en later vastgelegd in het Nationaal Water Plan.

De werkzaamheden worden voorbereid door een ambtelijke begeleidingsgroep van het Rijk met de koepels van gemeenten, provincies en waterschappen: IMPRO (Implementatie Richtlijn Overstromingsrisico's). Zij agendeert tussenproducten en ontwikkelingen voor het koepeloverleg op directieniveau (voorheen DWO) en is verantwoordelijk voor de organisatie van de jaarlijkse ROR-dag en de consultatie over de ORBP's. De heer Gijzel is hierin de gemeentelijke vertegenwoordiger namens VNR en VNG.

(Klankbordgroep) Natura 2000

De buitendijks gelegen gebieden van de Rijntakken zijn aangewezen als Natura 2000 gebied. De provincie Gelderland stelt de beheerplannen op. Bij dit proces maakt de provincie gebruik van een breed samengestelde Klankbordgroep, waar ook de VNR lid van is. Eind 2012 heeft de Klankbordgroep N2000 over de voorgestelde beheerplannen een advies gestuurd aan de Gedeputeerde. In juni heeft Gedeputeerde Staten het definitieve aanwijzingsbesluit toegestuurd aan het Ministerie van EZ. In de herfst heeft de provincie een ambtelijke en een bestuurlijke bijeenkomst georganiseerd om de betrokken overheden bij te praten over de stand van zaken van het proces en de mogelijke gevolgen als de aanwijzing definitief is vastgesteld door het Ministerie. De VNR was betrokken bij de voorbereiding van deze bijeenkomsten in de dubbelrol als lid van de Klankbordgroep en verbindende schakel naar de betrokken gemeenten.

Klankbordgroep Kribverlaging

Een van de maatregelen in het kader van Ruimte voor de Rivier is het project Kribverlaging. Voor dit project heeft Rijkswaterstaat een Klankbordgroep in het leven geroepen, waar ook de Vereniging Nederlandse Riviergemeenten deel van uit maakt. Het project is in de fase van uitvoering. In 2013 is de Klankbordgroep één keer bijeen geweest om geïnformeerd te worden over de stand van zaken en waar nodig advies mee te geven aan het consortium dat de uitvoering voor haar rekening neemt.

Schone Rivieren

In 2013 zijn er contacten gelegd tussen de Vereniging Nederlandse Riviergemeenten en organisaties die zich bezig houden met schone rivieren. Het gaat hier dan vooral om de vervuiling van de rivier met (onzichtbare) plastic deeltjes, die uiteindelijk verantwoordelijk zijn voor de 'plastic soep' op de oceanen. Mosa Pura doet onderzoek naar dit soort vervuiling in de Maas, om een begin te maken met het verzamelen van gegevens. Daarmee kan inzicht gekregen worden in de aard en de omvang van de problematiek. Een presentatie in de taakgroep Maas was aanleiding om vanuit de VNR een brief aan de Tweede Kamer te sturen om aandacht te vragen voor de rol van producenten van verpakkingen in het terughalen van deze verpakkingen.

Gemeente Schoon is een kenniscentrum op het gebied van zwerfafval. Zwerfafval in Rivieren is een van de thema's waar zij hun aandacht op richten. Zij geven gemeenten advies over welke acties in de betreffende gemeente het meest effectief zijn om zwerfafval te verminderen.

De VNR is ontstaan vanwege aandacht voor vervuiling van de rivieren met chemische stoffen. De contacten die nu gelegd zijn vormen de basis om in 2014, het jubileumjaar van de VNR, weer aandacht te besteden aan de schoonheid van rivieren.

Internationaal overleg

Algemeen

Water houdt zich niet aan bestuurlijke grenzen, niet binnen Nederland, maar ook niet internationaal. Toch is afstemming van beleid en activiteiten van belang en dit vindt plaats. Over de Maas gebeurt dit samen met België en Frankrijk in de Internationale Maas Commissie. De heer IJff is lid van de Nederlandse delegatie en stemt af wanneer gemeentelijke inbreng noodzakelijk en gewenst is.

Voor de Rijn is er de Internationale Commissie ter Bescherming van de Rijn (ICBR). Deze commissie kent een aantal werkgroepen, waarin onderwerpen inhoudelijk worden besproken. Van een aantal onderwerpen krijgt de VNR de vergaderstukken toegestuurd en kan daar waar nodig op reageren.

Arbeitsgruppe Hoch Wasser

De Arbeitsgruppe Hoch Wasser (AGHW) is een samenwerking op het gebied van duurzame bescherming tegen hoog water tussen de provincie Gelderland en het Ministerie van Infrastructuur en Milieu en het Ministerie van Klimaatbescherming, Milieu, Natuurbescherming, Landbouw en consumentenbescherming van Nordrhein-Westfalen overheden. De waterschappen Rijn en IJssel en Rivierenland en ook de VNR nemen deel aan het ambtelijk overleg. Vooral het wederzijds informeren en het afstemmen van maatregelen komt aan de orde, maar ook het gezamenlijk uitvoeren van onderzoek. De werkzaamheden van de AGHW hebben een tijd op een laag pitje gestaan, maar zijn in 2013 weer nieuw leven ingeblazen.

Actualiteiten werden besproken en er is gesproken over de Richtlijn Overstromings Risico. Ook zijn voorbereidingen getroffen voor een Hoogwaterconferentie, die in 2014 plaats gaat vinden. En omdat informatie overdracht aan inwoners ook een doel is, is gewerkt aan een brochure. Aangezien er in Nederland hard wordt gewerkt aan het Deltaprogramma, is ook dit een onderwerp dat regelmatig op de agenda terug komt.